

Юрій Валентинович КОРНЄВ

к.ю.н., доцент, Національний транспортний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9132-2325>
e-mail: korneev310@gmail.com

Юрій Олександрович МИТРОХІН

аспірант, Відкритий міжнародний університет розвитку людини "Україна"
ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-6954-4155>
e-mail: 2020ym2020@gmail.com

ПОНЯТТЯ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Досліджено поняття земель сільськогосподарського призначення як основної категорії земель України виявлено особливості правового режиму і складу зазначеної категорії. Також встановлено відсутність у нормативно-правовій базі поняття «земельної ділянки сільськогосподарського призначення», на підставі чого здійснено пропозицію доповнити Земельний кодекс України таким поняттям.

Ключові слова: землі сільськогосподарського призначення, сільськогосподарські угіддя, несільськогосподарські угіддя, земельна ділянка, земельна ділянка сільськогосподарського призначення

ВСТУП

У ст. 14 Конституції України, та в ст. 1 Земельного кодексу (ЗК) України встановлено, що: «Земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави» [1, ст. 14; 2, ст. 1]. Така охорона полягає у забезпеченні раціонального використання земельних ресурсів, збереженні й відтворенні родючості ґрунтів, захисті їх від псування та забруднення, реалізації громадянами, юридичними особами та державою їхніх прав власності та землекористування відповідно до закону.

У переліку категорій земель, що визначено у ст. 19 ЗК України [1, ст. 19], землі сільськогосподарського призначення зазначено на першому місці, що встановлює виняткову цінність земель сільського сподарського призначення для України як для держави аграрно-промислового напрямку діяльності. Враховуючи відсутність законодавчих визначень понять, що є складниками сільськогосподарських угідь, а також виняткову значимість земель сільськогосподарського призначення для нашої держави як бази сільськогосподарського виробництва і засобу забезпечення продовольчої безпеки держави, необхідно встановити складники поняття земель сільськогосподарського призначення та поняття земельної ділянки сільськогосподарського призначення.

Стан опрацювання проблематики

З'ясуванню і встановленню понять земель сільськогосподарського призначення, та особливості правового режиму зазначеної категорії, приділили свої дослідження такі науковці України як: Т.О. Коваленко, П.Ф. Кулинич, А.М. Мірошніченко, Н.І. Титова, В.А. Янковський та ін.

МЕТА статті – здійснити аналіз наявного нормативно-правового забезпечення поняття земель сільськогосподарського призначення, склад земель зазначеної категорії, встановити поняття земельної ділянки сільськогосподарського призначення, дослідити погляди науковців на ці поняття і запропонувати своє бачення.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ обрано з урахуванням мети та завдань дослідження. У ході дослідження застосовано загальнонаукові та спеціальні методи юридичної науки, такі як пошук, аналіз, порівняння.

РЕЗУЛЬТАТИ

Загальна територія України становить понад 62 млн га. Землі сільськогосподарського призначення в межах цієї території становлять 42 млн га, що, зі свого боку, становить 70 % загального фонду країни. 78,9 % сільськогосподарських угідь – орні землі (рілля) і багаторічні насадження, 13,0 % – пасовища, 8,4 % – сіножаті. Найвища частка орних земель – у степових районах (70-80 %) і лісостеповій зоні [3].

Землі сільськогосподарського призначення в Україні є однією з важливих категорій земель України, основною метою якої є її використання в сільськогосподарському товаровиробництві, з подальшою метою насичення як внутрішнього, так і зовнішнього ринку сільськогосподарською продукцією

Сільськогосподарське виробництво займає в економіці України важливу роль і є стратегічним ресурсом. В умовах військової агресії з боку росії та дією на території України воєнного стану збереження такого важливого ресурсу як землі сільськогосподарського призначення є актуальною проблемою. В сучасних умовах діяльності і внесення змін до земельно-правових відносин стосовно обігу земельних ділянок сільськогосподарського призначення, та відкриттям ринку земель сільськогосподарського призначення, передумовою відкриття ринку землі стало скасування мораторію (заборону) на продаж земель сільськогосподарського призначення, крім земель державної власності, який вступив в дію 1 липня 2021 р. [4]. Відповідно до цього Закону впроваджено важливі законодавчі зміни, що пов'язані з відкриттям ринку землі в Україні, що, зі свого боку, має істотно вплинути на правовий режим земель сільськогосподарського призначення.

Повномасштабне вторгнення росії в Україну, яке розпочалося 24 лютого 2022 р., мало згубні наслідки для аграрного сектору України та її новоствореного

ринку сільськогосподарських земель. Блокада Росією українських портів, розпочата всередині лютого, призвела до колапсу експорту сільськогосподарської продукції, а ринок землі призупинив усі операції в день вторгнення.

Однак, попри виклики перших місяців війни, Україна за допомогою міжнародного співтовариства частково відновила експорт сільськогосподарської продукції та зберегла позиції одного з найбільших світових постачальників зернових. До того ж український ринок землі через два місяці після вторгнення відновив свою роботу, а ціни на землю стали на рівні з довоєнними.

Аграрний сектор є одним із найбільших в економіці України. У 2021 р. близько 14% населення країни було зайнято в сільськогосподарському виробництві, що становило 10,9% ВВП країни та 41% експорту. Україна є одним із найбільших світових експортерів зернових, і її частка на світовому ринку виросла за останнє десятиліття. Станом на 2021 р. на Україну припадало понад 40% світового експорту соняшникової олії, понад 10% кукурудзи та ячменю та близько 10% пшениці та ріпаку.

Повномасштабне вторгнення росії в Україну завдало великої шкоди аграрному сектору України. На площі, які безпосередньо постраждали внаслідок воєнних дій, припадало близько 36% довоєнного вирощування зернових у країні [5]. Близько 30% території України вважається замінованою. Крім того, блокада Чорного моря та пошкодження сільськогосподарських підприємств збільшили витрати та ризики для виробництва й експорту зерна.

Уряд України та міжнародна спільнота докладають неабияких зусиль для збереження логістичних маршрутів експорту зерна. Наприклад, Чорноморська зернова ініціатива послабила логістичні обмеження на транспортування Чорним морем, що сприяло частковому відновленню експорту зерна. Однак, навіть попри величезні зусилля, за даними Міністерства аграрної політики та продовольства, станом на квітень 2023 р. експорт зернових скоротився приблизно на 13% порівняно з попереднім маркетинговим роком.

Від негативних наслідків війни страждають також дрібні виробники. Згідно з опитуванням FAO 44% виробників повідомляють про катастрофічне зростання собівартості продукції, а кожен четвертий респондент говорить про скорочення або припинення виробництва через війну [6].

Станом на лютий 2023 р. загальні збитки українського сільського господарства оцінюються в 40,2 млрд дол. США, з них прямі збитки становлять 8,7 млрд дол.

Саме тому дослідження питань і проблем регулювання правового режиму земель сільськогосподарського призначення взагалі, і встановлення поняття земель сільськогосподарського призначення зокрема, є надзвичайно актуальними для науки земельного права.

Як зазначено у ст. 22 (ч. 1) ЗК України: «Землями сільськогосподарського призначення визнаються землі, надані для виробництва сільськогосподарської продукції, здійснення сільськогосподарської науково-дослідної та навчальної діяльності, розміщення відповідної виробничої інфраструктури, у тому числі інфраструктури оптових ринків сільськогосподарської про-

дукції, або призначені для цих цілей» [2, ст. 22]. А відповідно до ч. 2 ст. 22 ЗК України, до земель сільськогосподарського призначення належать:

«а) сільськогосподарські угіддя (рілля, багаторічні насадження, сіножаті, пасовища та перелоги);

б) несільськогосподарські угіддя (господарські шляхи і прогони, полезахисні лісові смуги та інші захисні насадження, крім тих, що віднесені до земель інших категорій, землі під господарськими будівлями і дворами, землі під інфраструктурою оптових ринків сільськогосподарської продукції, землі під об'єктами виробництва біометану, які є складовими комплексів з виробництва, переробки та зберігання сільськогосподарської продукції, землі тимчасової консервації тощо)» [2].

Враховуючи відсутність законодавчих визначень понять, що є складовими сільськогосподарських угідь, та виняткову значимість земель сільського господарського призначення для нашої держави як бази сільськогосподарського виробництва і засобу забезпечення продовольчої безпеки держави, необхідно встановити складові поняття сільськогосподарських угідь.

А саме, рілля (орна земля) – земельні ділянки, які систематично обробляються і використовуються під посіви сільськогосподарських культур, включаючи посіви багаторічних трав, а також чисті пари, площі парників і теплиць. До ділянок ріллі не належать сіножаті і пасовища, що розорані з метою їх докорінного поліпшення і використовуються постійно під трав'яними кормовими культурами для сінокошення та випасу худоби, а також міжряддя садів, які використовуються під посіви [7].

Багаторічні насадження (багаторічники) – рослини, що живуть більше двох років. Багаторічні рослини можуть бути як трав'янистими, так і дерев'янистими. Трав'янистими багаторічними рослинами називають багаторічні рослини, наземні частини яких не дерев'яніють, як це відбувається у дерев і кущів, а дерев'янистими – решту багаторічних рослин. Тоді як дерева і кущі завжди багаторічні, трав'янисті рослини можуть також бути однорічними та дворічними.

Сіножаті, сінокоси – сільськогосподарські угіддя, рослинність яких систематично використовують на сіно, один з основних видів кормової бази. Рослинність сіножаті складається з різних видів багаторічних трав. Розрізняють сіножаті заплавні (їх заливають весняні води річок), суходільні і заболочені (їх найбільше на Поліссі); серед двох перших виділяють природні (непокрашені) та покрашені сіножаті.

Пасовища – сільськогосподарські угіддя, призначені для випасання худоби. Ділянка землі з трав'янистою рослинністю, де пасеться худоба, птиця. Розрізняють пасовища: суходільні, обводнені, болотисті, гірські тощо.

Перелоги – сільськогосподарські угіддя, які тимчасово не використовуються як базис для здійснення сільськогосподарської діяльності з метою природного оновлення родючості ґрунтів [7].

До земель сільськогосподарського призначення належать також особливо цінні землі, склад яких передбачено ч. 1 ст. 150 ЗК України: «чорноземі нееродовані несолонцюваті на лесових породах; лучно-чорноземні незасолені несолонцюваті суглинкові ґрунти; темно-сірі опідзолені та чорноземі опідзолені на лесах і глеюваті; бурі гірсько-лісові та дерново-буроземні

глибокі і середньо-глибокі; дерново-підзолисті суглинкові ґрунти; торфовища з глибиною залягання торфу більше одного метра і осушені незалежно від глибини; коричневі ґрунти Південного узбережжя Криму; дернові глибокі ґрунти Закарпаття» [2, ст. 150].

Виходячи з вищевикладеного визначальними факторами, що впливають на особливості правового режиму земель сільськогосподарського призначення, є склад земель сільськогосподарського призначення (ч. 2 ст. 22, ч. 1 ст. 150 ЗК України) та цілі використання земель сільськогосподарського призначення, перелік яких не є вичерпним (ч. 1 ст. 22 ЗК України).

Науковець-дослідник земельно-правових відносин Н.І. Титова у своєму дослідженні пропонувала замінити термін: «землі сільськогосподарського призначення» на термін: «сільськогосподарські землі», обґрунтовуючи це тим, що землі не можуть ніким, або бути суб'єктивно «призначені» як сільськогосподарські: вони об'єктивно від природи є такими [8, с. 11]. На протидію думці Н.І. Титової, науковець Мірошниченко зазначає, що подібний підхід не знаходить одностайної підтримки серед науковців, оскільки далеко не всі землі, що придатні для ведення сільського господарства, можуть і повинні використовуватися саме для таких потреб [9, с. 429]. Крім того, він акцентує увагу, що нині немає однозначного законодавчого вирішення питання про категорію та правовий режим сільськогосподарських угідь, що знаходяться у складі інших категорій земель: лісогосподарського призначення, водного фонду, природоохоронного, оздоровчого та рекреаційного призначення (зокрема тих, що надаються для сільськогосподарських потреб тимчасово). На його думку, подібні земельні ділянки мають належати одночасно до декількох категорій земель [10, с. 109-110].

Дослідник П.Ф. Кулинич зазначає, що закріплене в ЗК України визначення поняття земель сільськогосподарського призначення є надто вузьким, суто виробничо-сільськогосподарським і не відображає всіх функцій такої категорії земель, які вони виконують у сучасних умовах розвитку суспільства [11, с. 208].

Можна стверджувати, що саме поняття земель сільськогосподарського призначення має спірні погляди науковців: так і має бути – тому що у спорі народжується істина. Але, здійснивши аналіз поглядів науковців і дослідивши як це поняття визначено в нормативно-правовій законодавчій базі, пропонуємо своє бачення і свій варіант поняття земель сільськогосподарського призначення: «Землі сільськогосподарського призначення – це землі, які за своїми властивостями придатні для вирощування, виготовлення, зберігання, переробки та реалізації сільськогосподарської продукції, а також можуть бути надані для науково-дослідницької та навчальної діяльності зацікавлених суб'єктів». Зазначене поняття пропонується внести до ст. 22 ЗК України. Зрозуміло, що таке визначення є комплексним, але коротким, і для його подальшого розуміння також можна доповнювати ч. 2 ст. 22 ЗК України з метою більшого розуміння.

Досліджуючи питання земель сільськогосподарського призначення, необхідно також встановити поняття і розуміння земельної ділянки сільськогосподарського призначення. Здійснивши аналіз ключових нормативно-правових актів стосовно земельного законодавства,

нами встановлено, що в них немає поняття земельної ділянки сільськогосподарського призначення. Але звернувшись до ст. 79 ЗК України:

«1. Земельна ділянка – це частина земної поверхні з установленими межами, певним місцем розташування, з визначеними щодо неї правами. 2. Право власності на земельну ділянку поширюється в її межах на поверхневий (ґрунтовий) шар, а також на водні об'єкти, ліси і багаторічні насадження, які на ній знаходяться, якщо інше не встановлено законом та не порушує прав інших осіб» [2, ст. 79].

В Законі України «Про охорону земель» є визначення степової ділянки: *«степова ділянка – земельна ділянка, вкрита багаторічною трав'яною (злаковою, полиново-злаковою, різнотравно-злаковою, лучно-степовою) рослинністю, що формується в умовах недостатнього зволоження»* [12, ст. 1].

У ст. 19 Закону України «Про оренду землі» йдеться про оренду земельних ділянок сільськогосподарського призначення для ведення товарного сільськогосподарського виробництва, фермерського господарства, особистого селянського господарства, для закладання та/або вирощування багаторічних насаджень (плодових, ягідних, горіхоплідних, винограду) [13, ст. 19].

В Законі України «Про оренду земельної ділянки», так само, як і в ЗК України законодавець не надає визначення понять земельної ділянки сільськогосподарського призначення. У ст. 28 кодексу «Земельні ділянки сільськогосподарських підприємств» законодавець вказує, що такі земельні ділянки можуть належати сільськогосподарським підприємствам, установам та організаціям, крім державних і комунальних, землі сільськогосподарського призначення можуть належати на праві власності [2, ст. 28].

Ст. 37 ЗК України встановлює деякі особливості використання та розпорядження земельними ділянками, що розташовані у масиві земель сільськогосподарського призначення, а також полезахисними лісовими смугами, які обмежують такий масив. У ч. 1 ст. 37 ЗК України вказано, що земельні ділянки сільськогосподарського призначення, призначені для ведення особистого селянського господарства, фермерського господарства, розташовані у масиві земель сільськогосподарського призначення, можуть використовуватися їх власником, землекористувачем також для ведення товарного сільськогосподарського виробництва без зміни цільового призначення таких земельних ділянок [2, ст. 37].

Отже, можна стверджувати, що ключові нормативно-правові акти земельного законодавства не містять визначення поняття земельної ділянки сільськогосподарського призначення, але містять деякі ознаки, що дають змогу дати характеристику окремим властивостям такої земельної ділянки. До них відносяться земельні ділянки сільськогосподарського призначення, призначені для ведення особистого селянського господарства, фермерського господарства, розташовані у масиві земель сільськогосподарського призначення та можуть використовуватися їх власником, землекористувачем для ведення товарного сільськогосподарського виробництва.

У ст. 130 ЗК України; «Набуття права власності на земельні ділянки сільськогосподарського призначення»

[4, ст. 130] встановлено суб'єкти, які мають право набувати право власності на земельні ділянки сільськогосподарського призначення: «а) громадяни України; б) юридичні особи України, створені і зареєстровані за законодавством України, учасниками (акціонерами, членами) яких є лише громадяни України та/або держава, та/або територіальні громади; в) територіальні громади; г) держава» [4, ст. 130].

Дослідник В. Янковський у своєму дослідженні пропонує визначити поняття земельної ділянки сільськогосподарського призначення так: *це земельна ділянка визначеної категорії земель та порядку їх використання з визначеним колом осіб, які можуть набувати її у власність та користуватися як нерухомим об'єктом, з певним механізмом такого набуття та встановленими особливостями постійного користування нею суб'єктами державної форми власності* [14, с. 400].

Враховуючи проведений аналіз нормативно-правового законодавства та дослідження науковців з цього питання, пропонується такий варіант поняття земельної ділянки сільськогосподарського призначення: *це ділянка, на якій здійснюється, або може здійснюватися сільськогосподарська діяльність, має відповідні межі, площу та власника (орендаря), який має документ, що підтверджує право володіння*. З метою усунення прогалини в земельному законодавстві пропонуємо доповнити ст. 22 ЗК України частиною 3, в якій конкретно встановити поняття земельної ділянки сільськогосподарського призначення.

ВИСНОВКИ

Підводячи підсумки проведеного дослідження поняття і складу земель сільськогосподарського призначення, встановлено, що саме поняття правового режиму земель сільськогосподарського призначення має низку особливостей, які притаманні лише землям сільськогосподарського призначення.

Під час проведеного аналізу і дослідження нормативно-правової бази основних законодавчих актів земельного права та досліджень науковців, нами запропоновано власне бачення поняття «землі сільськогосподарського призначення»: *«Землі сільськогосподарського призначення – це землі, які за своїми властивостями придатні для вирощування, виготовлення, зберігання, переробки та реалізації сільськогосподарської продукції, а також можуть бути надані для науково-дослідницької та навчальної діяльності зацікавлених суб'єктів»*. Зазначене поняття пропонується внести до ст. 22 ЗК. Зрозуміло, що таке визначення є комплексним, але коротким, і для його подальшого розуміння також можна доповнювати ч. 2 ст. 22 ЗК України з метою більшого розуміння.

Також пропонується такий варіант поняття земельної ділянки сільськогосподарського призначення: *це ділянка, на якій здійснюється або може здійснюватися сільськогосподарська діяльність, має відповідні межі, площу та власника (орендаря), який має документ, що підтверджує право володіння*. З метою усунення прогалини в земельному законодавстві пропонуємо доповнити ст. 22 ЗК України частиною 3, в якій конкретно встановити поняття земельної ділянки сільськогосподарського призначення.

Список використаних джерел

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 року № 254к/96ВР: Дата оновлення: 01.01.2020 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр#Text>
2. Земельний кодекс України : Закон України від 25.10. 2001 р. № 2768-III зі змін. і доп. станом на 22 квітня 2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
3. Зануда А. Земля України: скільки її, кому належить і хто на ній працює? BBC News Україна. 11 листопада 2019. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-50223336/>
4. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення: Закон України від 31.03.2020 р. № 552 –IX : станом на 22 квіт. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/552-20#Text>
5. Матвеев М. Сільське господарство та ринок сільськогосподарських земель України: вплив війни. URL: <https://voxukraine.org/silске-gospodarstvo-ta-rynok-silskogospodarskyh-zemel-ukrayiny-vplyv-vijny>
6. FAO. 2022. Ukraine: Impact of the war on agriculture and rural livelihoods in Ukraine – Findings of a nation-wide rural household survey, December 2022. Rome. URL: <https://doi.org/10.4060/cc3311en>
7. Поняття земель сільськогосподарського призначення. URL: <http://mego.info/>
8. Титова Н.І. Землі сільськогосподарського призначення: права громадян України. Львів, 2005. 368 с.
9. Мірошніченко А.М. Земельне право України. Київ, 2011. 678 с.
10. Мірошніченко А.М. Науково-практичний коментар до Земельного кодексу України. Київ, 2011. 516 с.
11. Кулинич П.Ф. Поняття та юридичні ознаки земель сільськогосподарського призначення. *Часопис Київського університету права*. 2009. № 2. С. 204–209.
12. Про охорону земель: Закон України від 19.06.2003 р. № 962–IV: станом на 22 квіт. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-15#Text>
13. Про оренду землі: Закон України від 06.10.1998 р. № 161-XIV: станом на 22 квіт. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161-14#Text>
14. Янковський В.А. До поняття земельної ділянки сільськогосподарського призначення. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія Право*. 2023. Вип. 80. С. 398-402.

References

1. Constitution of Ukraine: Law of Ukraine dated 06/28/1996 No. 254k/96BP: Update date: 01/01/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр#Text> (in Ukrainian).
2. Land Code of Ukraine: Law of Ukraine dated 25.10. 2001 No. 2768-III as amended. and additional as of April 22, 2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text> (in Ukrainian).
3. Zanuda A. Land of Ukraine: how much is it, who owns it and who works on it? BBC News Ukraine. November 11, 2019. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-50223336/> (in Ukrainian).

4. On the introduction of changes to some legislative acts of Ukraine regarding the conditions for the circulation of agricultural land: Law of Ukraine dated 31.03.2020 No. 552-IX: as of April 22 2024 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/552-20#Text> (in Ukrainian).
5. Matveev M. Agriculture and the agricultural land market of Ukraine: the impact of the war. URL: <https://voxukraine.org/silskogospodarstvo-ta-rynok-silskogospodarskyh-zemel-ukrayiny-vplyv-vijny> (in Ukrainian).
6. FAO. 2022. Ukraine: Impact of the war on agriculture and rural livelihoods in Ukraine – Findings of a nation-wide rural household survey, December 2022. Rome. URL: <https://doi.org/10.4060/cc3311en>
7. The concept of agricultural land. URL: <http://mego.info/> (in Ukrainian).
8. Titova N.I. Agricultural lands: the rights of citizens of Ukraine. Lviv, 2005. 368 p. (in Ukrainian).
9. Miroshnychenko A.M. Land law of Ukraine. Kyiv, 2011. 678 p. (in Ukrainian).
10. Miroshnychenko A.M. Scientific and practical commentary to the Land Code of Ukraine. Kyiv, 2011. 516 p. (in Ukrainian).
11. Kulinich P.F. Concept and legal features of agricultural lands. *Journal of the Kyiv University of Law*. 2009. No. 2. pp. 204-209. (in Ukrainian).
12. On land protection: Law of Ukraine dated 19.06.2003 No. 962 – IV: as of April 22 2024 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-15#Text> (access date: 04/22/2024). (in Ukrainian).
13. On the lease of land: Law of Ukraine dated October 6, 1998 No. 161-XIV: as of April 22 2024 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161-14#Text> (access date: 04/22/2024). (in Ukrainian).
14. Yankovsky V.A. To the concept of an agricultural plot of land. *Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University. Law series*. 2023. Issue 80. pp. 398-402. (in Ukrainian).

Yurii KORNIIEV

PhD in Legal Sciences, Associate Professor, National Transport University

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9132-2325>

e-mail: korneev310@gmail.com

Yurii MYTROKHIN

postgraduate student, Open International University of Human Development "Ukraine"

ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-6954-4155>

e-mail: 2020ym2020@gmail.com

THE CONCEPT OF AGRICULTURAL LANDS

The paper examines the concept of agricultural land as the main category of land in Ukraine, reveals the peculiarities of the legal regime and composition of the specified category. The composition of agricultural lands has been established. A general description of agricultural land and its area in Ukraine is given. The negative consequences that affected the legal regime of use and protection of agricultural lands are indicated.

It was also established that the concept of land plot for agricultural purposes is absent in the legal framework, on the basis of which a proposal was made to supplement the Land Code of Ukraine with such a concept. It was established that the very concept of the legal regime of agricultural lands has a number of features that are inherent only to agricultural lands.

In the process of the analysis and research of the regulatory legal framework of the main legislative acts of land law and the research of scientists, we proposed our vision of the concept of agricultural land, namely: "Agricultural land is land that, by its properties, is suitable for cultivation, production, storage, processing and sale of agricultural products, and can also be provided for scientific research and educational activities of interested subjects".

The mentioned concept is proposed to be included in Article 22 of the Civil Code. It is clear that such a definition is complex but short, and for its further understanding it is also possible to add the Article, part 2 of Article 22 of the Civil Code of Ukraine, for the purpose of greater understanding.

Also proposed is the following version of the concept of a plot of land for agricultural purposes - it is a plot on which agricultural activity is carried out or can be carried out, has appropriate boundaries, area and an owner (tenant) who has a document confirming the right of ownership. In order to eliminate the gap in land legislation, we propose to add part 3 of Article 22 of the Civil Code, which specifically establishes the concept of agricultural land.

Keywords: *agricultural land, agricultural land, non-agricultural land, land plot, agricultural land plot*